

„Любовта към Отъчеството превъзходи сичките световни добрини... Каквото и друго занятие и да има чъовек, каквито и други добрини и да направи на света, никоги не може да има по-голямо и по-блаженно наслаждение и задоволствие, както когито ся занимава за доброто на Отъчеството си и успее да направи и извърши нещо си в полза негова“.

Из „Житие Г. С. Раковскогo, написано от него самагo“, 1866 г.

Що е Отечество? В моето есе думата ще изписвам с главно „О“. Страната, в която живее един народ, които има вековна или хилядолетна (както българите) история и на основата на своя народен език е създал вековна (или хилядолетна) култура, като това сплотява милиони хора да се чувстват една общност, едно цяло.

Великият син на българския народ Георги Стойков Раковски (1821-1867 г.), чиято 200-годишнина от рождението му българите отбелязват с дълбока почит на много места пише за Отъчеството - точната дума на Раковски. Това ще рече страната на отците, на бащите. Няма Отечество „въобще“, а всяко Отечество е земята на даден народ. Когато пише за Отечеството Георги Раковски разбира българското Отечество на българския народ. Думата *Отечество* има и други красиви синоними в българския език: „Хубава си *Татковино*...“, Петко Славейков или „Мила *Родино*...“ на Цветан Радославов.

Темата за любовта към Отечеството е огромна и затова ще се спра само накратко как при детето и юношата Съби Стойков Събев - Попович (рожденото име на Георги Раковски) се възпитава от най-ранна възраст тази любов към българския народ и Отечество. На първо място е семейната среда, след това обществената атмосфера на гр. Котел в началните десетилетия на ХІХ век и накрая природата на родния край.

Георги Раковски е роден на 2 (14 нов стил) април 1821 г. в гр. Котел в семейството на Стойко Попович и Руска Мамарчева, като първороден син, а след това има две сестри. Бащата е предприемчив занаятчия и търговец, с огромен авторитет в града и околните български села. Цани Гинчев, който живее в една квартира с Раковски в Одеса през 1859 г. пише: „Раковски много обичаше баща си и когато дойдеше дума да говори за него при всичката си коравост се просълзяваше. „Няма да видя аз вече такъв човек като баща си... Той имаше желязна воля и огнен патриотизъм““. Това е ключовата дума – огненият патриотизъм се предава и възпитава пряко от бащата към сина. В посоченото „Житие...“ Раковски характеризира майка си Руска Мамарчева като „...жена кротка, разумна, сладкодумна и с поглед весел и малко горд“.

Особено силно влияние върху младият котленец оказва вуйчо му (брата на майка му) легендарният за българския народ капитан от руската армия Георги Мамарчев (1786-1846). Той участва в Руско-турската война

от 1806-1812 г. в редовете на създадената тогава Българска земска войска, награден е с орден и чин капитан. В следващата Руско-турска война от 1828-1829 г. капитан Мамарчев с отряда си спомага решително при превземането на крепостта Силистра и награден с още ордени и сабя от руския император. На 2 август 1829 г. руски военни части начело с капитан Мамарчев влизат като освободители в гр. Котел. Съби е на 8 години, но тези дни оставят незаличими спомени в душата му, легендарният му вуйчо става негов кумир за цял живот и той приема неговото име Георги покъсно, с което остава в българската история. Капитан Георги Мамарчев участва в съзаклатието, известно в българската история като Велчова завера във Велико Търново през 1835 г., заловен и осъден на вечно заточение. Известно е, че като юноша Раковски има оживена кореспонденция със заточения си вуйчо, но за съжаление писмата не са запазени. В бележка 27 на поемата „Горски пътник“ Раковски пише: „Това ми е съобщено от истаго капитана Георгия в лето 1841, с кого имах често дописи“. Без съмнение писменото слово на капитан Мамарчев допринася много за патриотичното възпитание на племенника в гореща любов към Отечеството.

През 1837 г. младият Съби е вече ученик във Великата школа (най-елитното гръцко средно училище в Цариград) и той е прекръстен от училищното ръководство на Сава Стефанидис. Тук негов учител по отечестволубие става не кой да е, а котленецът Неофит Бозвели (1785-1848), един темпераментен и безкомпромисен водач на движението за българска църковна независимост. Заедно с Бозвели, ученикът Сава обикаля обикновените занаятчии, дребни търговци, слуги, земеделци, българи в турската столица и ги зове за борба против фанариотската гръцка патриаршия, за българска църковно-национална независимост. Свидетел на огнените проповеди на Бозвели, Сава (Раковски) поема от него щафетата и тръгва по трънливия път за служене на Отечеството. По спомени на Петко Славейков в Цариград Сава влизал в яростни спорове с учители и ученици-гърци и „...често се биел със съучениците си гърчета за българщината“.

Отбелязах накратко трима от най-важните учители по любов към Отечеството – баща, вуйчо и народния водач Бозвели, но върху неговото родолюбиво възпитание оказват въздействие десетки възрожденци от родния му град, цялата възрожденска родолюбива атмосфера на невероятната духовна българска крепост Котел. На много места в своето художествено и публицистично творчество Георги прославя родното си място. Той расте с красотите на Балкана, с хайдушките легенди и предания. Котел е чисто българско селище, с богат обществен живот, с величаво минало, с бележити възрожденци като Св. Софроний Врачански, д-р Петър Берон, неговия племенник д-р Васил Берон, Павел Грамадов, ген Иван Кишелски, книжовниците Атанас Кипиловски, Атанас Гранитски,

Стефан Изворски и много други. Раковски пише: „Бъдете достойни, да не паднем по-долу от нашите дядовци“.

Като дете и юноша Раковски расте и се възпитава в семейството, родът, в родния град, който за него е едно малко „отъчество“. Но постепенно неговата обич расте и обхваща земята на голямото българско Отечество, което включва географските области Мизия, Добруджа, Тракия и Македония. През август 1841 г. за Георги Раковски свършват ученическите години и той слиза на пристанището в гр. Браила и започва подготовка като водач на Втория Браилски бунт от 1842 г. С това вече като революционер Раковски започва борба за свободата на България, с което на дело доказва любовта си към Отеchestвото.

Българското Отечество няма да загине, докато живее в сърцата на милиони млади и стари българи.

Автор: Артем Игоревич Казаков, XI клас, мобилен телефон + 380 96 066 4031, БНУ „Тракия“ с. Курисово, Одеска област, Украйна

Научен ръководител: Сергей Черкашин